

นางเลวด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Tupistra muricata (Gagnep.) N.Tanaka*
ชื่อวงศ์ ASPARAGACEAE
ชื่อท้องถิ่น เอื้องแลวด นางแลวด นางลาว ลีลาว ลิงลาว
ลักษณะทั่วไป

ลำต้น เป็นลำต้นใต้ดิน ลักษณะเป็นแง่ง หรือ เหง้า แตกกอแน่น ลำต้นอ่อนเห็นข้อปล้องชัดสีขาว ลำต้นแก่ มีข้อปล้องสั้นสีน้ำตาลอ่อน รากแตกแขนงออกจากลำต้นใต้ดิน ใบเป็นใบเดี่ยวรูปหอก ปลายใบแหลมฐานใบแหลม ขอบใบเรียบ ก้านใบยาว 18-40 ซม. กว้าง 4.5-6.7 ซม. แผ่นใบรูปใบหอกแกมรูปขอบขนาน ยาว 23.5-28.5 ซม. กว้าง 10-12 ซม. ใบสีเขียว ด้านหน้าใบสีเขียวมัน หลังใบสากเล็กน้อย มีเส้นใบขนานตามความยาวของใบ ดอก ออกเป็นช่อ ช่อดอกยาวประมาณ 16-18 ซม. ลักษณะคล้ายชอกกล้วยไม้ขนาดเล็ก ช่อดอกงอกออกมาจากโคนต้น กอหนึ่งจะออกหลายช่อ ก้านดอกสีขาว ดอกขนาดเล็ก เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1-3 ซม. กลีบดอกมี 6 กลีบ สีขาวหรือสีขาวปนม่วง เป็นดอกสมบูรณ์เพศ ออกดอกและติดผลประมาณเดือน สิงหาคม-ตุลาคม

การปลูกและขยายพันธุ์

นางเลวด สามารถขยายพันธุ์ได้โดยการแยกหน่อหรือแยกกอ ซึ่งสามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนหรือดินร่วนปนเหนียว ที่มีอินทรีย์วัตถุมาก จะยิ่งเจริญแตกกอได้รวดเร็ว สามารถปลูกได้ทั้งปลูกลงดินเป็นแปลงหรือปลูกลงกระถาง

นอกจากนี้ยังสามารถขยายพันธุ์ได้โดยการเพาะเมล็ด และการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่ออีกด้วย

การใช้ประโยชน์ในพื้นที่บ้านนาพอสอง

อ.น้ำหนาว จ.เพชรบูรณ์

ชาวบ้านในหมู่บ้านนาพอสอง อ.น้ำหนาว นิยมเก็บช่อดอกและผลซึ่งมีรสขมอ่อนๆ มาประกอบอาหารประเภทแกง เช่น แกงใส่ปลาอย่างแกงกระดุกหมูอ่อน เป็นต้น หรือนำช่อดอกและผล มาลวกกินเป็นผักกับน้ำพริก ผลแก่ นำมารับประทานสดได้ คู่กับกับน้ำพริกแจ่วปลาร้าหรือที่เรียกว่าตำเมี่ยงปลาร้า มีรสเปรี้ยว เค็มเผ็ดและหอมกลิ่นเครื่องเทศหลากหลายชนิด เมื่อกินกับผลนางเลวดซึ่งมีรสขมอ่อนๆ ทำให้รู้สึกสดชื่น

สรรพคุณทางยา

ราก นำมาต้มกับน้ำ นำน้ำที่ได้มาดื่ม ช่วยบรรเทาอาการเจ็บหลังเจ็บเอวได้เป็นอย่างดี

